

Protokół

z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wiślicy

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiślicy jest gminną jednostką organizacyjną, realizującą zadania własne i zlecone gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje Gminę, w której zamieszkuje 5 311 mieszkańców. Burmistrzem Miasta i Gminy Wiślica jest Pan Jarosław Jaworski.

Kontrolowany Ośrodek został utworzony na mocy Uchwały Nr X/36/90 Gminnej Rady Narodowej w Wiślicy z dnia 22 lutego 1990 roku w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiślicy”. Ośrodek posiada własny REGON 290829328 i NIP 6551686491. Kierownikiem Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiślicy jest Pani Janina Krzemień.

Ośrodek Pomocy Społecznej w okresie objętym kontrolą działał w oparciu o:

- 1) Statut stanowiący załącznik do Uchwały Nr XXXIII/254/2017 Rady Gminy Wiślica z dnia 30 listopada 2017 roku w sprawie uchwalenia statutu Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiślicy. Statut został zmieniony Uchwałą Nr XIX/116/2019 Rady Miejskiej w Wiślicy z dnia 11 grudnia 2019 roku. Zmiana dotyczyła wpisania zadania dotyczącego prowadzenia Klubu Senior+. W Statucie jednostki w § 3 pkt 7 widnieje uchylona w obecnym systemie prawnym ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych;
- 2) Regulamin Organizacyjny Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiślicy wprowadzony Zarządzeniem Nr 2/2018 Burmistrza Miasta i Gminy Wiślica z dnia 2 stycznia 2018 roku w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiślicy;
- 3) Uchwałę Nr II/14/2018 Rady Miejskiej w Wiślicy z dnia 30 listopada 2018 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej przez osoby objęte rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023;
- 4) Uchwałę Nr III/23/2018 Rady Miejskiej w Wiślicy z dnia 14 grudnia 2018 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania w Gminie Wiślica „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023;
- 5) Uchwałę Nr IX/69/2019 Rady Miejskiej w Wiślicy z dnia 24 maja 2019 roku w sprawie zmiany Uchwały ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie

Janina Krzemień

- dożywiania Nr III/23/2018 Rady Miejskiej w Wiślicy z dnia 14 grudnia 2018 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania w Gminie Wiślica „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023;
- 6) Uchwałę Nr LXIV/369/2023 Rady Miejskiej w Wiślicy z dnia 30 stycznia 2023 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej przez osoby objęte rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023;
  - 7) Uchwałę Nr XXIII/140/2020 Rady Miejskiej w Wiślicy z dnia 31 marca 2020 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania;
  - 8) Uchwałę Nr VI/54/2011 Rady Gminy w Wiślicy z dnia 31 marca 2011 roku w sprawie ustalenia sposobu sprawiania pogrzebu przez Gminę Wiślica;
  - 9) Upoważnienie Wójta Gminy Wiślica, znak: Ork.0052.21.2011 z dnia 31 października 2011 roku w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiślicy do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej, należących do właściwości gminy;
  - 10) Upoważnienie Burmistrza Miasta i Gminy Wiślica, znak: Ork.0052.9.2022 z dnia 1 marca 2022 roku w sprawie upoważnienia specjalisty pracy socjalnej do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej, należących do właściwości gminy;
  - 11) Upoważnienie Burmistrza Miasta i Gminy Wiślica, znak: Ork.0052.14.2023 z dnia 2 października 2022 roku w sprawie upoważnienia pracownika socjalnego do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej, należących do właściwości gminy.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Renata Gwóźdź - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego – kierująca zespołem inspektorów, na podstawie upoważnienia do kontroli nr 781/2023 z dnia 23 października 2023 roku, wydanego

z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Pana Mariusza Paska;

2. Barbara Smolanko - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego, na podstawie upoważnienia do kontroli nr 782/2023 z dnia 23 października 2023 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Pana Mariusza Paska;
3. Anna Kowalska - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego, na podstawie upoważnienia do kontroli nr 783/2023 z dnia 23 października 2023 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Pana Mariusza Paska.

Kontrola została wpisana do Książki kontroli Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiślicy pod poz. 10.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 24 – 27 października 2023 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 2285).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2023 roku do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiślicy mieści się w budynku przy ul. Batalionów Chłopskich 62, 28 – 160 Wiślica, tel. 41 379 21 03. Zajmuje 3 pomieszczenia usytuowane na piętrze budynku. Dodatkowo jednostka może korzystać z jednego pomieszczenia, gdzie klienci posiadają możliwość przedstawienia swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność. Pomieszczenia wyposażone są w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. (Załącznik nr 1 – Protokół oględzin).

Warunki lokalowe Ośrodka są niekorzystne dla pracowników, gdyż w jednym pokoju pracują 4 osoby, w tym trzech pracowników socjalnych i asystent rodziny. Ponadto Kierownik pracuje w jednym pokoju z księgową. Ponadto jednostka znajduje się na piętrze, co z kolei jest problemem dla osób niepełnosprawnych, starszych i chorych.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji MGOPS są: długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, niepełnosprawność oraz bezrobocie.

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest na indywidualne konta bankowe klientów lub gotówką w Kasie Banku Spółdzielczego w Wiślicy.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr

Przedmiotem kontroli w zakresie zatrudnienia były kwalifikacje kadry zatrudnionej w obszarze pomocy społecznej (Zał. Nr 2 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wiślicy w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych było 4 pracowników: tj. kierownik, specjalista pracy socjalnej oraz 2 pracowników socjalnych, w tym jeden na 0,8 etatu.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Kierownik posiada odpowiedni staż i wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej posiada specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach, posiadają legitymacje służbowe, zgodne z wzorem określonym rozporządzeniem w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy m.in.: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznawanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, praca socjalna, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

*Proszę
Władysław
20*

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy/ liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w MGOPS = $5\ 311 / 2,8 = 1\ 897$

Z powyższego wynika, że stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, bowiem na 1 pracownika socjalnego przypada 1 897 mieszkańców, natomiast nie jest spełniony wymóg art. 110 ust. 12 wymienionej ustawy, gdyż w MGOPS zatrudnionych jest mniej niż trzech pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).

Zasilki stałe

Z informacji przekazanych przez Kierownika MGOPS (Załącznik Nr 3 pkt 23 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, że w 2023 roku do dnia kontroli pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **21 osób**, w tym za wszystkich zasiłkobiorców Ośrodek odprowadza składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób pobierających zasilki stałe, na podstawie której wydano decyzje administracyjne:

OPS.5010.4-2.2023; OPS.5010.2.2023; OPS.5010.1-3.2023; OPS.5010.5.2023; OPS.5010.5.-2.2023; OPS.5010.2-3.2023; OPS.5010.3-3.2023; OPS.5010.3.2023; OPS.5010.8.2023; OPS.5010.7.2023.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty zawierają datę wpływu do Ośrodka.

Przy zasiłkach stałych, zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku, sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych, wydanych na zasilki stałe odnotowano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie do wydawania decyzji

*Rachwał
Kłopot
2023*

w zakresie pomocy społecznej. W niektórych decyzjach również ustawę o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

W sprawdzonych decyzjach w podstawie prawnej widniały aktualne publikatory przytoczonych aktów prawnych.

W postanowieniu decyzji wpisywano wysokość świadczenia, okres, na jaki zostało ono przyznane oraz termin i sposób wypłaty zasiłków.

W styczniu 2022 roku wszystkie zasiłki przeliczone zostały zgodnie z nowymi kryteriami dochodowymi wprowadzonymi rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Zespół kontrolny stwierdził, że sprawdzonym decyzjom, których termin realizacji odbywał się przed dniem ich uprawomocnienia nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując stronę, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w uzasadnieniu natomiast stosując zapis, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym była przekazywana stronie (prawidłowo) - odrębnym pismem.

W pouczeniach decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a., mówiącego o tym, że w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję, a z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Z informacji przekazanych przez Kierownika MGOPS (Załącznik Nr 3 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS – pkt 17) wynika, że w 2023 roku do dnia kontroli pomocą okresową objęto 4 osoby. Głównymi powodami przyznania pomocy w postaci zasiłku okresowego były

Przebieg

długotrwała choroba i bezrobocie. Wysokość wypłacanych świadczeń była zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej w części gwarantowanej z budżetu państwa.

Kontroli poddano dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach: OPS.5011.1.2023; OPS.5011.2.2023; OPS.5011.3.2023; OPS.5011.4.2023.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych przywołano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a także upoważnienie Kierownika do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. W skontrolowanych decyzjach w podstawie prawnej widniały aktualne publikatory przytoczonych aktów prawnych.

W postanowieniu decyzji informowano stronę o wysokości przyznanej pomocy, okresie na jaki pomoc została udzielona, powódzie przyznania wsparcia oraz o sposobie i terminie wypłaty zasiłków.

Ze skontrolowanych dokumentów wynika, że po wpływie wniosku o pomoc, pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację.

W aktach znajdują się m.in.: wnioski, oświadczenia klientów, raporty z PUP, potwierdzające status osoby bezrobotnej, karty informacyjne leczenia szpitalnego, decyzje administracyjne.

Zespół kontrolny odnotował, że sprawdzonym decyzjom administracyjnym wydanym na zasiłki okresowe nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu wskazując powód nadania rygoru natychmiastowej wykonalności.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji oraz informowano klienta o możliwości skorzystania z art. 127 a kodeksu postępowania administracyjnego, mówiącego o prawie zrzeczenia się odwołania.

Wieloletni program „Posilek w szkole i w domu”

Z informacji przekazanych przez Kierownika MGOPS wynika, że w roku 2023 do dnia kontroli pomoc w formie zasiłku celowego na zakup żywności otrzymało **61 rodzin** (wydano 113 decyzji). Pomocą w formie gorącego posiłku od stycznia do czerwca 2023 roku objęto **35 dzieci** w szkołach, natomiast w okresie od września posiłek otrzymuje **34 uczniów** w szkołach.

*Przebieg
Współpraca
K*

Pozytywnym jest fakt, że obecnie w jednej placówce oświatowej na terenie Gminy prowadzone jest dożywianie, gdzie dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z zasadami prawidłowego żywienia, a tym samym z celami Programu „Posiłek w szkole i w domu”. Koszt jednego gorącego posiłku wynosi 3 zł. Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej w 2023 roku opłaca posiłki dla 10 uczniów, uczęszczających do 6 placówek oświatowych poza terenem gminy, w których cena obiadu wynosi od 6 zł do 9 zł.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych*, w ramach realizacji Programu dożywiania, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr: OPS.5012-P.56.2023; OPS.5012-P.26-4.2023; OPS.5012-P.27-2.2023; OPS.5012-P.41-2.2023; OPS.5012-P.43.2023; OPS.5012-P.49.2023; OPS.5012-P.40.2023; OPS.5012-P.60.2023; OPS.5012-P.3-5.2023; OPS.5012-P.9.2023 oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach: OPS.5023.21.2023; OPS.5023.5-2.2023; OPS.5023.17/2.2023; OPS.5023.14.2023; OPS.5023.20.2023; OPS.5023.19.2023; OPS.5023.16.2023; OPS.5023.13.2023; OPS.5023.15.2023; OPS.5023.7.2023.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

Pomoc w ramach Programu przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, Uchwały Nr 140 Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023 zmieniona Uchwałą Rady Ministrów Nr 264 z dnia 28 grudnia 2022 roku. Wymienione akty prawne przywołane zostały z aktualnymi publikatorami i datami ich wydania. W podstawie prawnej skontrolowanych decyzji, u klientów, których dochód przekraczał 100 % ustawowego kryterium dochodowego osoby lub rodziny widniała również Uchwała Rady Miejskiej w Wiślicy dotycząca podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z Programu dożywiania oraz we wszystkich decyzjach upoważnienie Kierownika do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. W części decyzji odnotowano jednak brak Uchwały Rady Ministrów Nr 264 z dnia 28 grudnia 2022 roku oraz u klientów z dochodem wyższym niż 100 % ustawowego kryterium dochodowego – nieaktualną Uchwałą Rady Miejskiej w Wiślicy z 2018 roku - podwyższającą kryterium

Przebieg
12/23

dochodowe do 150 %, zamiast aktualnej z 2023 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego do 200 %.

W podstawie prawnej decyzji, wydanych na posiłki w ramach Programu dożywiania odnotowano art. 48 i 48 b ustawy o pomocy społecznej, mówiące o posiłku, a w podstawie prawnej decyzji wydanych na zasiłki celowe widniał art. 39 wymienionej ustawy, stanowiący o zasiłku celowym.

W postanowieniu decyzji przyznających posiłek określano kto jest biorcą, na jaki okres przyznano pomoc, typ posiłku, jego jednostkowy koszt, liczbę dni w tygodniu, na które przyznano posiłek oraz jego realizatora (szkołę). Posiłki przyznawano na okres od stycznia do czerwca i od września do grudnia 2023 roku.

W postanowieniu decyzji na zasiłki celowe wpisywano kwotę zasiłku, miesiąc, na jaki świadczenie przyznano lub wpis, że jednorazowo oraz wskazywano sposób i termin realizacji świadczenia.

Nadmienić należy, że w postanowieniu decyzji przyznających zasiłki celowe widniał zapis, że przyznaje się „świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności” - zdaniem zespołu kontrolującego należy dodać, że jest to świadczenie pieniężne w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności.

Zespół kontrolny stwierdził, że sprawdzonym decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując stronę, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w uzasadnieniu natomiast stosując zapis, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W pouczeniach decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz zamieszczano informację o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej MGOPS w Wiślicy przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy, Ośrodek udziela również w szczególności uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości

*Przebieg
12/2023*

nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika MGOPS (Zał. Nr 3 pkt 18 - Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) kontrolowana jednostka, w roku 2023 do dnia kontroli przyznała 1 zasiłek celowy i 11 specjalnych zasiłków celowych.

Podczas kontroli sprawdzono akta o następujących numerach decyzji:

zasiłki celowe: OPS.5012.6.2023

specjalne zasiłki celowe: OPS.5012.84.2023; OPS.5012-S.11.20223; OPS.5012-S.2.2023; OPS.5012-S.3.2023; OPS.5012-S.6-2.2023; OPS5012-S.8.2023; OPS.5012-S.9.2023; OPS.5012-S.5.2023; OPS.5012-S-7-2.2023; OPS.5012-S.1.2-23.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny, m.in.: wnioski klientów o udzielenie pomocy, dokumenty potwierdzające wysokość uzyskiwanego dochodu, raporty z PUP, kserokopie recept, faktury za zakupione leki, za energię elektryczną, karty leczenia szpitalnego, oświadczenia klientów, decyzje administracyjne.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych przywołano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. W skontrolowanych decyzjach w podstawie prawnej widniały aktualne publikatory przytoczonych aktów prawnych.

W decyzji na zasiłek celowy prawidłowo przywołano art. 39 ustawy o pomocy społecznej, odnoszący się do zasiłku celowego, a w decyzjach na specjalne zasiłki celowe art. 41 wyżej wymienionej ustawy, stanowiący o zasiłku specjalnym celowym.

W sentencji sprawdzonych decyzji przyznającej zasiłek celowy oraz w decyzjach na specjalne zasiłki celowe odnotowano miesiąc, na który przyznane zostało wsparcie, wysokość przyznanego świadczenia, cel, z uwagi na który pomoc została przyznana oraz sposób i termin wypłaty zasiłku.

Zespół kontrolny odnotował, że sprawdzonym decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu wskazano powód nadania rygoru natychmiastowej wykonalności.

W pouczeniach decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od

*Przebieg
2023*

daty otrzymania decyzji oraz zamieszczano informację o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiślicy w okresie objętym kontrolą nie realizował usług opiekuńczych, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Z wyjaśnień Kierownika i z załącznika nr 3 do protokołu wynika, że do Ośrodka nie wpłynęły wnioski o udzielenie pomocy w formie usług opiekuńczych. Osoby starsze, wymagające opieki zamieszkują z rodzinami, które sprawują nad nimi opiekę i pomagają w codziennych czynnościach oraz mają przyznane świadczenia opiekuńcze. Kontrolowana jednostka posiada zaplanowane w budżecie środki finansowe na usługi opiekuńcze oraz Uchwałę Nr XXIII/140/2020 Rady Miejskiej w Wiślicy z dnia 31 marca 2020 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania, w której określiła szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, zwolnienia od opłat oraz tryb ich pobierania, jeżeli zajdzie potrzeba świadczenia usług opiekuńczych.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował również zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W roku 2023 MGOPS opłaca pobyt za 6 mieszkańców Gminy Wiślica. W okresie objętym kontrolą do DPS skierowano 3 osoby.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym.

*Pracownicy
MGOPS*

Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna realizowana przez pracowników socjalnych polega m.in. na: udzielaniu pomocy, wsparcia w przezwyciężaniu problemów klientów i ich trudnych spraw życiowych, przeprowadzaniu rozmów w celu aktywizacji podopiecznych do podjęcia leczenia odwykowego, kierowaniu i umieszczaniu klientów w różnego rodzaju placówkach pomocowych, motywowaniu do wizyt lekarskich u specjalistów, udzielaniu klientom informacji o przysługujących im świadczeniach i formach pomocy, motywowaniu podopiecznych do aktywnego poszukiwania pracy, załatwianiu spraw urzędowych, ustalaniu wizyt lekarskich, współpracy m. in.: z Urzędem Miasta i Gminy, Policją, placówkami oświatowymi, służbą zdrowia, kuratorami, sądami.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającymi się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji życiowej. Pracownicy socjalni kontrolowanego Ośrodka wykorzystują kontrakt socjalny jako instrument pracy socjalnej, bowiem w 2023 roku do dnia kontroli zawarli 6 kontraktów z klientem pomocy społecznej. Kontrakty socjalne dotyczyły głównie złożenia wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W trakcie przeprowadzonej kontroli kompleksowej w MGOPS w Wiślicy ustalono, że pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z Programu dożywiania, zasiłku celowego oraz specjalnego zasiłku celowego przyznawano celowo i zasadnie.

W Statucie Ośrodka w § 3 pkt 7 widnieje uchylona w obecnym systemie prawnym ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych. Nie wniesiono zastrzeżeń do Regulaminu jednostki.

Warunki lokalowe Ośrodka są niekorzystne dla pracowników, gdyż w jednym pokoju pracują 4 osoby, w tym trzech pracowników socjalnych i asystent rodziny. Kierownik pracuje w jednym pokoju z księgową. Ponadto jednostka znajduje się na piętrze, co z kolei jest problemem dla osób niepełnosprawnych, starszych i chorych.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Kierownik posiada odpowiedni staż i wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku, zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej posiada specjalizację w zakresie organizacji pomocy

*Roznica
10/2023*

społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli był zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, bowiem na 1 pracownika socjalnego przypada 1 897 mieszkańców, natomiast nie jest spełniony wymóg art. 110 ust. 12 wymienionej ustawy, gdyż w MGOPS zatrudnionych jest mniej niż trzech pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy.

W aktach klientów znajdują się m.in. wnioski klientów, zaświadczenia o aktualnych dochodach, oświadczenia klientów, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, raporty z PUP potwierdzające status osoby bezrobotnej, odcinki rent lub emerytur, faktury za zakupione lekarstwa, decyzje administracyjne.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych odnotowano m. in. ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. W sprawdzonych decyzjach w podstawie prawnej widniały aktualne publikatory przytoczonych aktów prawnych.

Nadmienić należy, że w części decyzji wydanych w zakresie Programu dożywiania odnotowano brak Uchwały Rady Ministrów Nr 264 z dnia 28 grudnia 2022 roku oraz u klientów z dochodem wyższym niż 100 % ustawowego kryterium dochodowego – nieaktualną Uchwałę Rady Miejskiej w Wiślicy z 2018 roku - podwyższającą kryterium dochodowe do 150 %, zamiast aktualnej z 2023 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego do 200 %.

W styczniu 2022 roku wszystkie zasiłki stałe przeliczone zostały zgodnie z nowymi kryteriami dochodowymi wprowadzonymi rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym przy zasiłkach stałych była przekazywana stronie prawidłowo - odrębnym pismem.

W podstawie prawnej decyzji, wydanych na posiłki w ramach Programu dożywiania odnotowano art. 48 i 48 b ustawy o pomocy społecznej, mówiące o posiłku, a w podstawie prawnej decyzji wydanych na zasiłki celowe widniał art. 39 wymienionej ustawy, stanowiący

o zasiłku celowym. W decyzji na zasiłek celowy ze środków własnych odnotowano prawidłowo przywołany art. 39 ustawy o pomocy społecznej, odnoszący się do zasiłku celowego, a w decyzjach na specjalne zasiłki celowe art. 41 wyżej wymienionej ustawy, stanowiący o zasiłku specjalnym celowym.

W postanowieniach decyzji przyznających zasiłki celowe widniał zapis, że przyznaje się „świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności” - zdaniem zespołu kontrolującego należy dodać, że jest to świadczenie pieniężne w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności.

Pozytywnym jest fakt, że w placówce oświatowej na terenie Gminy Wiślica dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z zasadami prawidłowego żywienia, a tym samym z celami Programu „Posiłek w szkole i w domu”.

MGOPS nie realizuje zadania związanego ze świadczeniem usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi z uwagi na brak wniosków na w/w formę pomocy. Kontrolowana jednostka posiada zaplanowane w budżecie środki finansowe na usługi opiekuńcze oraz Uchwałę Nr XXIII/140/2020 Rady Miejskiej w Wiślicy z dnia 31 marca 2020 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania, w której określiła szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, zwolnienia od opłat oraz tryb ich pobierania, jeżeli zajdzie potrzeba świadczenia usług opiekuńczych.

Zespół kontrolny odnotował, że sprawdzonym decyzjom wydanym w zakresie pomocy społecznej nadano rygor natychmiastowej wykonalności w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu natomiast wskazując, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego.

W pouczeniach decyzji informowano strony o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz informowano klienta o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a., mówiącego o tym, że w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję, a z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że MGOPS w kontrolowanym okresie wykorzystywał kontrakt socjalny jako instrument pracy socjalnej, bowiem w okresie objętym kontrolą pracownicy socjalni zawarli 6 kontraktów z klientami pomocy społecznej.

Biorąc pod uwagę powyższe, **działalność kontrolowanej jednostki ocenia się pozytywnie z uchybieniami**. W zakresie objętym kontrolą stwierdzone uchybienia miały wyłącznie charakter formalny i nie powodowały następstw dla kontrolowanej jednostki w aspekcie realizacji zadań.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika MGOPS.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem MGOPS.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 17 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. z 2020 r., poz. 2285).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Przebieg
2020

Załączniki do protokołu:

1. Protokół z przeprowadzonych oględzin dot. bazy lokalowej OPS.
2. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
3. Tabela sporządzona przez Dyrektora OPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Renata Gwóźdź
2. Barbara Smolanko

Ze strony kontrolowanej:

Kielce, dnia 23 listopada 2023 roku

Zm. 8/2023/2023
.....
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kielcach
Janina Wzemięń

Urząd Województwa Świętokrzyskiego
Mariusz Gasiński
ZASTĘPCA DYREKTORA
WYDZIAŁU POLITYKI I SPOŁECZNEJ ZDROWIA

SWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce

